

Wędrowniki juvenalnych bielików *Haliaeetus albicilla* z Opolszczyzny po opuszczeniu gniazda – wyniki badań telemetrycznych

Movements of juvenile white-tailed eagles *Haliaeetus albicilla* from Opole Silesia after leaving their nests – results of satellite tracking studies

TOMASZ BIWO¹, JOACHIM SIEKIERA², ARTUR SIEKIERA³, PIOTR PROFUS⁴

¹ e-mail: tomasz.biwo@interia.pl

² e-mail: joachim.siekiera@chespa.eu

³ e-mail: artur.siekiera@chespa.eu

⁴ Instytut Ochrony Przyrody PAN

31–120 Kraków, al. Adama Mickiewicza 33

e-mail: profus@iop.krakow.pl

Słowa kluczowe: nadajniki GPS-GSM, funkcja kernel, rozpoczęcie migracji, dyspersja, śmiertelność.

Badania dotyczyły rodzeństwa – trzech młodocianych bielików *Haliaeetus albicilla* odchowanych przez parę gniazdującą blisko Odry w okolicy Krapkowic na Opolszczyźnie. Wyróżnione i dobrze opierzone młode o masie ciała 3800, 4900 i 5300 g zostały 25 maja 2017 r. zostały wyposażone w nadajniki GPS-GSM. Ptaki zostały nazwane zgodnie z oznaczeniem założonych nadajników – S36, S38 i S41. Dwa ptaki opuściły gniazdo po raz pierwszy 13, a trzeci 14. czerwca. Od pierwszego wylotu przez kolejnych 29 (S41), 36 (S38) i 45 (S36) dni młodociane bieliki były jeszcze pod opieką rodziców i oddalały się najwyżej do 2300 metrów od gniazda rodzicielskiego. Młode uniezależniły się od rodziców 11 (S41), 19 (S38) oraz 29 (S36) lipca i podjęły szybką wędrówkę – każdy w innym kierunku. Bielik S38 po 14 dniach wędrówki zginął na Białorusi, w wyniku kontaktu z linią elektryczną średniego napięcia. Drugi z ptaków (S36) również stał się ofiarą kolizji z linią energetyczną, zaledwie 32 km od miejsca swojego urodzenia, lecz w ciągu 467 dni przemieszczał się po obszarze niemal 133 tys. km². Zimą 2017/2018 spędził głównie na kompleksach stawów rybnych w południowych Czechach. Ptak S41 do końca września 2017 r. przebywał na terenie Parku Narodowego Ujście Warty, SE koło Berlina i w dolinie Odry, a zimował głównie nad Zalewem Szczecińskim oraz po niemieckiej stronie wyspy Uznam. Jego nadajnik przestał działać 8.04.2018 r., lecz młody prawdopodobnie nie zginął – odczyty z ostatnich przesyłów wskazywały na aktywność ptaka. Najdłuższe odległości, które młode bieliki pokonywały w ciągu dnia, to: 192,5 km (S41), 240 km (S38) i 294 km (S36). Największą prędkość lotu w ciągu godziny osiągnął ptak S38 – 54,85 km. Rewir nad Odrą, zajmowany przez bieliki w 2017 r., wydawał się optymalny, a odchowanie trzech młodych było znaczącym osiągnięciem tej pary.